

Vår saksbehandler:
Sanja Maksimovic/Bente Tronrud

Vår dato: Oppdatert
27.10.2023
Vår referanse: Deres referanse:
2023/247

Referat- rådsmøte Faglig råd for helse- og oppvekstfag (FRHO)

Tirsdag 3. oktober 2023
kl. 10:00-15:00

Innkalt

Tonje Thorbjørnsen
Eli Sogn Iversen
Eva Aronsen
Silje Paulsen
Anne Yun Rygh
Anders Grydeland Ek
Tone Mila
Ingri Bjørnevik
Einar Hanisch
Bodil Røkke
Helge Sporsheim
Andrew Cornell
Anne Lise Solbakk
Catrine Utne Pettersen
Bjørn Ivar Jensen
Lars Alvar Senneseth
Marie Thoresen

Representerer

Fagforbundet
KS
Virke
Spekter
Utdanningsforbundet
KS
NHO (Geneo)
Fagforbundet
Delta
Parat
LO Stat
Utdanningsforbundet
Skolenes landsforbund
KS (skoleeier)
KS (skoleeier)
Elevorganisasjonen
Helsedirektoratet (observatør)

Fra Utdanningsdirektoratet

Sanja Maksimovic
Bente Tronrud
Erlend S. Granrud - sak 28
Inger Lise Stieng

Divisjon for læring og vurdering

Forfall:

Eli Sogn Iversen/Frode Rønsberg - KS
Anders Grydeland Ek/Tone Beate Trones – KS

Andrew Cornell/Petra Ekfelt – Utdanningsforbundet
Marie Thoresen/Christine H. Welle-Watne – Helsedirektoratet
Lars Alvar Senneseth – EO
Bodil Røkke/Jette Dyrnes - Parat

Dagsorden:

27/2023	<p>Godkjenne innkalling og dagsorden, og saker til eventuelt Saker til eventuelt – se sak 32</p> <p>Vedtak: <i>Innkalling og dagsorden ble godkjent.</i></p>
28/2023	<p>Forslag til ytterligere lærefag som kan modulstruktureres - bestilling fra Udir</p> <p>I forbindelse med oppdragsbrev 2022-024 utvikler Udir modulstrukturerte læreplaner for 13 lærefag i videregående opplæring for voksne. Formålet er at flere voksne skal kunne få en opplæring som er tilpasset deres kompetanse, ressurser og arbeids- og livssituasjon. Gjennom at flere voksne får tilgang til opplæring og blir kvalifisert, kan dette bidra til å møte arbeidslivet behov for kvalifisert arbeidskraft. Det er et behov og et potensial for å øke deltakelse av voksne som ikke har fullført videregående opplæring.</p> <p>Fra august 2024 skal 13 lærefag tilbys som moduler for voksne i videregående opplæring. I oppdragets trinn 2 er vi også bedt om å vurdere og anbefale ytterligere lærefag som kan inngå i modulstrukturert opplæring. Som i de 13 modulstrukturerte lærefagene som innføres i 2024, skal eksisterende læreplaner ligge til grunn og eksisterende fag- og svenneprøver utgjør sluttvurderingen.</p> <p>I rådsmøtet i juni 2023 behandlet dere en sak som handlet om hvilke kriterier som bør ligge til grunn for valg av ytterligere lærefag som egner seg for modulstrukturering. Vi har nå gått gjennom deres skriftlige innspill til saken og ser at det er bred enighet i rådene om følgende utvalgsriterier:</p> <ul style="list-style-type: none">• At arbeidslivet i sektoren/bransjen ønsker modulstrukturert opplæring• Arbeidslivets behov for kompetanse• Stort rekrutteringsbehov• Lærefag der andelen voksne som tar fag- og svennebrev er stor <p>Ønsker forslag til lærefag som egner seg for et modulstrukturert løp</p> <p>Vi ønsker nå forslag til lærefag som egner seg for et modulstrukturert løp. Modulstrukturering av lærefag skal innføres puljevis. Da de 13 lærefagene som modulstruktureres nå ikke iverksettes før høsten 2024, mener vi det er hensiktsmessig å starte utvidelsen med et beskjedent antall lærefag for å unngå for mange parallelle prosesser og for å la ordningen modnes.</p> <p>Deretter vil vi vurdere størrelsen på de neste puljene ut ifra behov frem til ordningen er etablert og kan inngå som en søkbar modell på lik linje med andre endringsforslag tilknyttet innhold og tilbudsstruktur, via den digitale portalen for endringer i yrkesfagene. Flere råd har allerede videreformidlet forslag til konkrete lærefag som egner seg for modulstrukturering. Udir vil gå i dialog med de respektive rådene om disse fagene.</p>

Plan for utvidelse av ordningen

Udir vil på bakgrunn av innspillene anbefale for Kunnskapsdepartementet hvilke lærefag som skal modulstruktureres, og hvilken innføringstakt fagene skal ha. Innføring av ordningen modulisert opplæring for voksne vil foregå over flere år og i flere puljer. Målet for arbeidet med utvidelse er ikke at alle lærefag i tilbudsstrukturen skal modulstruktureres. Målet er å gjøre videregående opplæring mer tilpasset voksne – blant annet gjennom modulstrukturering der det er hensiktsmessig.

Forespørsel til faglige råd

Vi ber dere ta utgangspunkt i utvalgskriteriene nevnt ovenfor og vurdere om det er lærefag som egner seg for modulstrukturering i deres utdanningsprogram. På bakgrunn av forslagene vi får inn vil vi gå i videre dialog med dere før vi beslutter hvilke fag det er hensiktsmessig å gå videre med.

Vi ber om tilbakemelding innen 31. oktober

Innspillene sendes til Victoria Katharina Solheimsnes

Victoria.Katharina.Solheimsnes@udir.no

[Her](#) er bestillingen i sin helhet.

Erlend Granerud (Udir) orienterte om bestillingen til rådene - [se presentasjon](#)

KD mener at flere lærefag skal modulstruktureres, men at ikke alle lærefag egner seg. Utgangspunktet for modulstrukturering er læreplanene for vg3. Det legges opp til at nye lærefag modulstruktureres i puljer. Hensikten er å møte arbeidslivets behov for kvalifisert arbeidskraft.

Utdrag fra rådets diskusjon:

- Arbeidslivets behov uavhengig av fagets størrelse er vesentlig.
- Barne- og ungdomsarbeiderfaget; det er skepsis til at faget «deles» ved modulstrukturering.
- Autorisasjonsordningen er en utfordring
- Rådet ønsker å gjøre seg erfaringer med ordningen før flere lærefag modulstruktureres.
- Det er ikke læreplanen som er utfordringen, men utfordringene kommer når kandidatene kommer i arbeid.
- Arbeidslivets behov bør være styrende. Det er ikke press fra bransjen i denne sammenheng.
- I piloten var det tett oppfølging, og det vil det sannsynligvis ikke være i fortsettelsen.
- Det stilles spørsmål ved mangel på yrkesfaglærere og hva det vil bety for yrkesgruppene.
- Det ble stilt spørsmål til Udir om tilskuddsordning, vurderingsordning og om realkompetansevurdering er verdiskapning. Ifølge Udir arbeider KD med å få dette på plass.
- Siden mange elementer ikke er på plass knyttet til den modulstrukturerte opplæringen, er det utfordrende for rådet å ta stilling til flere fag inn i ordningen.

	<ul style="list-style-type: none"> Rådet anbefaler at UDIR også ser til andre forskrifter knyttet til Ambulansefaget. Eks. krav om lisens etter førerkort kl. B (forskrift endret 2020) og at Skoleverket legger ikke opp til førerkort. <p>Vedtak: <i>AU formulerer vedtak ut fra diskusjon i rådet, og leverer innen fristen.</i></p>
29/2023	<p>Ny statistikk – søkertall, sysselsetting og gjennomføring av videregående opplæring</p> <p>I førsteinntaket til videregående opplæring var det 93 prosent som fikk plass, og 86 prosent fikk førsteønsket sitt oppfylt. Det var 2700 flere søkere til yrkesfag enn til studieforberedende. Helse- og oppvekstfag var utdanningsprogrammet med flest søkere til vg1 og vg2. Les mer om Førsteinntaket til videregående opplæring</p> <p>Når det gjelder sysselsetting var nær 83 prosent av de som besto fag-/svenneprøven i 2021/2022 i jobb første år etter utdanningen. For helse- og oppvekstfag var nesten 82 prosent i arbeid. Les mer om Sysselsetting</p> <p>81 prosent av elevene som begynte i vg1 i 2016 gjennomførte med studie- eller yrkeskompetanse innen 5/6 år. For elever som begynte i yrkesfaglige utdanningsprogrammer fullførte 70 prosent i løpet av seks år, og for helse- og oppvekstfag var det 73,8 prosent som fullførte. Her er mer om Gjennomføring av videregående opplæring</p> <p>Udir orienterte om statistikken.</p> <p>Vedtak: <i>Rådet tar saken til orientering.</i></p>
30/2023	<p>Utviklingsredegjørelsen og det videre arbeidet - oppfølging seminar 7.-8. september</p> <p>Om utviklingsredegjørelsene står følgende i mandat og retningslinjer for FR og SRY: <i>«En gang i løpet av oppnevningsperioden skal de faglige rådene utarbeide en utviklingsredegjørelse der de gjør greie for den faglige utviklingen og endringer i bransjen/ sektoren som får betydning for utdanningstilbudet. De skal basere redegjørelsen på bransjekunnskap, tilgjengelig forskning, analyser og prognoser».</i></p> <p>På seminaret med de faglige rådene 7.-8. september var hovedtemaet arbeidet med utviklingsredegjørelsene. En del av programmet bestod av fellessesjoner i plenum om fremtidens kompetansebehov og utfordringer for grønn omstilling og digitalisering i arbeidslivet. Resten av programmet bestod av parallelle økter med spisset faginnhold for de ulike utdanningsprogrammene. For Faglig råd helse- og oppvekstfag var det innlegg fra Norsk Hotellhøgskole, NTNU Autowork og Lillestrøm kommune.</p> <ul style="list-style-type: none"> Her er program for seminaret, og her er utdypende informasjon om innleggene. Presentasjoner fra seminaret finner dere her. Oppsummering fra de ulike fagøktene og diskusjonene fra seminaret. <p>Temaer og problemstillinger for FRHO</p> <p>Grønn omstilling og teknologisk utvikling er sentrale temaer for utviklingsredegjørelsen. På rådsmøtet i april (under fylkesbesøket), ga rådet innspill til Udirs utkast til spørsmål til FRHO, knyttet til de to temaene. Ut fra rådets innspill er temaer og problemstillinger justert. Dette</p>

er ment som en ramme som rådet kan endre/justere ved behov. [Her er dokumentet med temaer og problemstillinger](#), og som rådet kan benytte som arbeidsdokument i prosessen.

[Yrkeskomp.no](#) er portal for alle rådene i arbeidet med utviklingsredegjørelsene.

Det legges opp til gruppearbeid og innspill i plenum.

Rådets nestleder refererte til seminaret i september om utviklingsredegjørelsene, og at AU har laget en plan for hvordan rådet kan tilnærme seg arbeidet med redegjørelsen.

Planlegging av arbeid med utviklingsredegjørelsen

Rådet startet arbeid med utviklingsredegjørelsen med å dele rådsmedlemmene i arbeidsgrupper etter faglig tilhørighet. Rådsmedlemmene som ikke var til stede, vil få tildelt en arbeidsgruppe.

Oversikt arbeidsgruppene:

1. [Helsearbeiderfaget og Aktivitørfaget](#)
2. [Ambulansefaget og Portørfaget](#)
3. [Barne- og ungdomsarbeiderfaget](#)
4. [Helseservicefag](#)

- Rådet arbeidet i grupper med utgangspunkt i de to skisserte temaene for redegjørelsen, grønn omstilling og teknologisk utvikling, og gruppene oppsummerte i plenum fra diskusjonene i gruppene.
- Rådet mangler kompetanse innen Hudpleie og Fotterapi og Ortopediteknikk og har begynt å diskutere hvordan de skal få til å dekke denne kompetansen.
- Svare for HO totalt eller helse og oppvekst - eks som grupperinger ift gruppeinndeling - ta valg etter hvert
- Svar som kan gjelde mer enn et fag
- Hva er felles for alle fag
- Hva gjelder det enkelte utdanningsprogram / fag

Rammer for arbeidet:

- Rådet ønsker felles workshop i sammenheng med rådsmøte, istedenfor to dager med fellesseminar, eller eventuelt en time lenger rådsmøte i januar
- Rådet uttrykte at det er viktig for dem at innholdet har faglig relevans for HO
- Arbeidsgruppene jobber på egen hånd, planlegger og kaller inn til egne arbeidsmøter
- Mellomarbeid viktig i arbeidsgrupper for å komme i mål
- Arbeidsgruppene ønsker å invitere inn fagpersoner som har relevant kompetanse innenfor fag og tematikk gruppene skal jobbe med
- Arbeidsgruppene ønsket å åpne opp for at andre arbeidsgrupper kan delta dersom tematikken er relevant

Praktisk informasjon – arbeidsgrupper:

Det er laget mapper med arbeidsdokument for hver arbeidsgruppe i [SharePoint](#). De ligger i mappen som heter [Utviklingsredegjørelsen 2023-2024- oppdragsbrev og arbeidsdokument](#).

	<p>Vedtak: Rådet arbeider videre med utviklingsredegjørelsen i henhold til rammer for arbeidet foreslått av AU.</p>									
31/2023	<p>Orienteringer v/Utdanningsdirektoratet</p> <p>Rådsmøter høsten 2023 – møtetidspunkter</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Dato</th> <th>Tidspunkt</th> <th>Møteform</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fredag 3. nov</td> <td>kl. 0900-1100</td> <td>Teams</td> </tr> <tr> <td>Tirsdag 5. desember</td> <td>Kl. 1000-1600</td> <td>Fysisk møte med felles julelunsj fra kl. 1430</td> </tr> </tbody> </table> <p>Tildeling av tilskudd til læremidler uten markedsgrunnlag 2023 (smale fag) Av 98 søknader og 100 mill. til fordeling var det seks søknader som ble innvilget innenfor yrkesfag. For utdanningsprogram helse- og oppvekstfag var det aktivtørfag vg2-vg3, som fikk tilskudd til utvikling av digitalt læremiddel.</p> <p>Kompetansepakke – introduksjon til læreplaner for fagopplæringen Udir har publisert en ny kompetansepakke som gir en oversikt over hva læreplanene innebærer for lærebedrifter og prøvenemnder. Pakken er en kortversjon av de to kompetansepakkene som allerede er utviklet til henholdsvis lærebedrift og prøvenemd, for å støtte innføringen av læreplanene i vg3 opplæring i bedrift.</p> <p>Tilskudd til utstyrsinvesteringer har en positiv effekt Forsøk med statlig tilskudd har hatt positiv effekt, selv om skoleeier og skoler har varierende erfaringer med forsøksordningen. Hovedfunn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virkningen av tilskuddet er positivt på utstyrsinvesteringene på kort sikt. • Effekten av tilskuddet på lang sikt er mer usikker. • De administrative kostnadene er forskjellige når midlene brukes på nasjonalt nivå og fylkeskommunalt nivå. • En gaveforsterkningsordning kan gi tettere samarbeid med arbeidsliv, men også større forskjeller mellom skolene. <p>Se rapport fra Oslo Economics.</p> <p>Høring av læreplaner i modulstrukturert opplæring for voksne (Helsearbeiderfaget) Frist for innspill i høringen er 1. desember.</p> <p>Status oppdragsbrev fra KD – Utredning av eksamensordning for praksiskandidater Alle de faglige rådene har gitt innspill i arbeidet med å utrede ordningen. Departementet mener at det er grunn til å vurdere alle tiltakene nærmere, og i tråd med våre anbefalinger ønsker departementet noe mer utredning knyttet til følgende fire tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utprøving av en obligatorisk prøve med en sentralt gitt oppgavebank i større fag • å prøve ut en skriftlig-muntlig eksamensform i enkelte fag • vurdere om oppmeldingsfristen til eksamen kan utvides • å flytte ansvar for sensur fra fylkeskommunen til statsforvalteren <p>Dette dreier seg særlig om kostnader ved tiltakene, hvilke utdanningsprogram og lærefag som kan være aktuelle og administrative konsekvenser der de ikke er endelig utredet. I første omgang innebærer dette:</p>	Dato	Tidspunkt	Møteform	Fredag 3. nov	kl. 0900-1100	Teams	Tirsdag 5. desember	Kl. 1000-1600	Fysisk møte med felles julelunsj fra kl. 1430
Dato	Tidspunkt	Møteform								
Fredag 3. nov	kl. 0900-1100	Teams								
Tirsdag 5. desember	Kl. 1000-1600	Fysisk møte med felles julelunsj fra kl. 1430								

	<ul style="list-style-type: none"> • Prøve ut skriftlig-muntlig eksamensform i et lite utvalg fag. • Gå i dialog med fylkeskommunene om en utvidet oppmeldingsfrist til eksamen. <p>Arbeidet med å lage en pilot for en oppgavebank vil kreve en større faglig og teknisk rigg enn de øvrige tiltakene. Vi vurderer at det vil være hensiktsmessig å vente med utprøving av dette tiltaket. Vi vil gå i dialog med de faglige rådene om hvilke fag som kan være aktuelle ved et senere tidspunkt.</p> <p>I utredningsnotatet beskrev vi fordeler ved å samle ansvar for oppgaveutvikling og sensur til samme forvaltningsnivå. Vi har imidlertid allerede startet arbeidet med å utvikle vurderingskriterier for flere fagkoder på yrkesfag, og gjennomførte sensorskolering i et utvalg av fag våren 2023. På sikt vil tilbakemeldinger fra sensorer og analyser av eksamensresultater forhåpentligvis gi oss tilstrekkelig kunnskap til å gjøre eventuelt nødvendige endringer for å øke kvaliteten på eksamen på yrkesfag. Vi mener derfor at nullalternativet (planlagt videreutvikling) foreløpig vil være et tilstrekkelig tiltak for å heve kvaliteten på privatist eksamen.</p> <p>Videre arbeid</p> <p>For praksiskandidater kan en skriftlig-muntlig eksamensform gi kandidatene flere muligheter til å vise kompetanse. Vi foreslår at vi i første omgang velger å prøve ut skriftlig-muntlig eksamensform i et lite utvalg av fag. Vi vil gå i dialog med de faglige rådene om hvilke fag som kan være aktuelle. Basert på erfaringer kan vi oppskalere til flere fag.</p> <p>For å følge opp tiltak om å utvide fristen for oppmelding til eksamen, vil vi gå i ytterligere dialog med fylkeskommunen for å få tilbakemelding på ulike modeller for hvordan oppmeldingsperioden kan utvides.</p> <p>Vedtak: <i>Rådet tar sakene til orientering.</i></p>
32/2023	<p>Eventuelt</p> <ul style="list-style-type: none"> - Struktursaker – tilnærming for bedre prosesser og gjennomslag v/Einar Hanisch <p>Rådet diskuterte saken og vil ta den opp som egen sak i et senere møte.</p>